

Струка (назив): Све струке				
Занимање (назив): Сва занимања				
Предмет (назив): СРПСКИ ЈЕЗИК				
Опис (предмета): Општеобразовни предмет				
Модул (наслов): САВРЕМЕНА КЊИЖЕВНОСТ				
Датум: јуни, 2023. године		Шифра:		Редни број: 10
Сврха				
Модул је обликован тако да омогући ученицима упознавање са савременом поезијом, прозом и драмом, те поређење властитих осјећања и мисли са осјећањима и мислима у књижевним текстовима и препознавање њихове универзалности.				
Специјални захтјеви / Предуслови				
Знања стечена у основној и средњој школи				
Циљеви:				
<div><div>-</div>Упознавање са савременом поезијом, прозом и драмом;</div> <div><div>-</div>Проширивање и продубљивање знања о савременој српској и свјетској књижевности;</div> <div><div>-</div>Оспособљавање за интерпретацију умјетничких текстова;</div> <div><div>-</div>Сагледавање дјела у културном и књижевном контексту;</div> <div><div>-</div>Развијање љубави према књизи и читању;</div> <div><div>-</div>Образовање и васпитање ученика као слободне, креативне и културне личности, критичког ума и оплемењеног језика.</div>				
Теме				
<div>1. Савремена поезија</div> <div>2. Савремена проза</div> <div>3. Савремена драма</div>				
Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
1. Савремена поезија	<div><div>-</div>Разумије и објасни развој српске и свјетске књижевности у другој половини 20. в.;</div> <div><div>-</div>Уочава и разликује књижевне струје у савременој поезији:</div> <div><div>-</div>ангажовану поезију,</div>	<div><div>-</div>Повезује знања стечена у претходним разредима са новим знањима;</div> <div><div>-</div>Наведе битне карактеристике савремене спрске и свјетске поезије (историјски оквир, струје, тематска обиљежја, представнике и дјела);</div>	<div><div>-</div>Посједује свијест о важности културних наслеђа;</div> <div><div>-</div>Кроз дијалог обнавља знања о развоју српске и свјетске књ.;</div> <div><div>-</div>Анализира дјела српске и свјетске поезије;</div>	<div>Наставник ће:</div> <div><div>-</div>Планирати рад према способностима ученика у одјељењу и условима у којима ради (простор, опрема, наставна средства);</div> <div><div>-</div>Подстицати ученике да наведу и објасне хронологију књижевних епоха и праваца српске и свјетске</div>

	<ul style="list-style-type: none"> - авангардну (модернистичку) поезију, - неосимболизам, - неоромантизам, - рустикалну поезију, - урбану поезију; - Уочи структуру пјесме (тему и мотиве, стилска средства, поенту, врсту лирске пјесме и врсту стиха); - Говори и пише о свом доживљају пјесме. 	<ul style="list-style-type: none"> - Утврди идејне, тематске, језичке и композиционе особине књ. текста; - Уз помоћ наставника користи и друге изворе ради лакше анализе књ. садржаја и уопште разумијевања идеологије пјесништва једног времена. 	<ul style="list-style-type: none"> - Посједује свијест о значају српског и свјетског пјесништва и улоге човјека у историјско-друштвеном контексту; - Самостално истражује ради стицања додатних знања. 	<p>књижевности до друге половине 20. вијека. Ученици наводе одлике књижевних праваца, кључне појмове у вези са њиховом поетиком, најзначајније представнике и њихова дјела;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Наставник врши компаративну анализу пјесама <i>Очију твојих да није</i>, Васко Попа <i>/Очију твојих да јесте</i>, Драган Марковић - Наставник чита текст Новице Петковића у ком је дат сажет преглед развоја српске књижевности у другој половини 20. вијека. Ученици имају задатак да праве биљешке и издвајају кључне појмове, представнике и њихова дјела; - Упознати ученике о књижевним струјама у савременој српској и свјетској поезији, њиховим карактеристикама, најзначајнијим представницима и дјелима; - Објаснити појам ангажована књижевност (књижевност у функцији историјског тренутка) као и све остале непознате термине; - Приликом обраде наставних садржаја (представници савремене српске и свјетске поезије) наставник упознаје ученике о основним библиографским подацима пјесника (назначени у изворима), припрема текстове, даје задатке ученицима (идејне, тематске, језичке и композиционе особине књ. текста); - Подстиче ученике на самосталну анализу пјесама;
--	--	---	--	---

			- Ученик стиче увид у структуру модерног романа; -Води дневник читања (пише биљешке о ликовима, догађајима, издваја мисли, идеје, цитате из дјела); - Влада теоријским појмовима (егзистенцијализам, егзистенцијалистички роман, апсурд); - Препознаје динамику унутрашњих збивања (промјена расположења, психолошки преломи, душевне вибрације, алузивна наслућивања, присуство тајне и др.); - Познаје појам апсурда јединке и масе; - Аргументује своје ставове; - Уочава значај обиљежавања <i>Дана сјећања</i> .	- Припремити снимке популарних пјесама савремених кантаутора или групе; - Као мотивацију за читање и анализу наставник даје ученицима интернет адресе које ће им омогућити боље разумијевање и тумачење књ. садржаја; - Организовати групни рад /рад у пару/индивидуални рад; - Омогућити презентацију ученичких радова; Наставник ће: - Припремити уводно излагање о историјском развоју савременог романа, тематици, ликовима, кључним питањима живота и свијета, класификацији романа, типовима романа, композицији, представницима, дјелима, појму апсурда...); - Припремити питања за самосталан и групни истраживачки рад приликом анализе књ. дјела (фабула, композиција, психолошки портрет, анализа ликових, животна филозофија, стил, језик романа, проблеми кривице, казне, слободе, апсурда...) које су ученици претходно прочитали; - Дати детаљна упутства и усмјеравати их; - Подстицати ученике на разговор постављањем проблемских питања; - Подстицати ученике да уоче митске, легендарне и историјске слојеве у роману „Проклета авлија“; Усмјеравати их на то да обрате пажњу на симболику времена, простора и
2. Савремена проза	- Познаје историјски развој савременог романа; - Наведите представнике и најважнија дјела савремених прозних стваралаца српске и свјетске књ.; - Објасни карактеристике психолошког романа као претече савременог романа; - Уочи функцију унутрашњег монолога приликом карактеризације лика; - Препозна карактеристике егзистенцијализма које воде хуманизму; - На конкретним примјерима уочи кључна питања свијета и живота; - Разликује роман прстенасте композиције (<i>Проклета авлија</i>) од других начина компоновања романа.	- Познаје и одређује класификацију романа; - На конкретним примјерима одређује типове романа (психолошки, роман личности, социјални, проблемско-филозофски, криминалистички роман); - Уочава композицију романа; - Активно учествује у дискусији и износи свој критички став; - Разумије дјела која осликавају страдање српског народа кроз историју и активно учествује у разговору о дјелу.		

				<p>атмосфере у роману „Проклета авлија“;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Нагласити релативност добра и зла, казне и кривице у роману „Злочин и казна“; - Дати задатке за рад у групи са темама (приједлози за роман „Злочин и казна“): Проблем подијељене личности Раскољникова, проблем опсједнутости главног јунака комплексом натчовјека, проблем рађања злочинца... - Дати задатке за рад у групи са темама (приједлози за роман „Дервиш и смрт“): Треба ли индивидуалност жртвовати колективним предрасудама? Смију ли се прекорачити моралне и религијске норме? Да ли је човјек крив само ако учини преступ или је крив, као Кафкин Јозеф К., ако ништа не учини за себе и за друге? Постоји ли смисао живота? Треба ли од живота бјежати или му се предавати? Какво мјесто заузима љубав у Нурудиновом животу? - Омогућити презентацију радова; - Наставникова синтеза; - Посебну пажњу посветити изучавању дјела поводом <i>Дана сјећања</i>: „Употреба човека“ или „Читач“; Приједлог је да се погледају филмови: „Дара из Јасеновца“ и „Дјечак у пругастој пицами“; <p>(Напомена: С обзиром на то да је наставницима дато на избор више дјела, представљен је принцип по коме</p>
--	--	--	--	---

				треба обрадити и остале сличне наслове).
3. Савремена драма	<ul style="list-style-type: none"> - Познаје историјски развитак савремене драме; - Уочи функцију нестајања класичне драмске структуре у модерној драми; - Познаје представнике и дјела; - Познаје композицију драме; - Уочава однос: драма у позоришту/драма и филм/ радио-драма/тв драма; - Познаје појам авангардна драма, антидрама или драма апсурда уочавајући песимизам, нихилизам и апсурдизам; - Разумије драмско дјело утемељено на слободној поетској интерпретацији античких мотива или историјских мотива. 	<ul style="list-style-type: none"> - Наведе одлике и врсте антидраме; - Наведе особине драме апсурда и препознаје их на конкретном дјелу; - Познаје проблеме модерног доба и човјека; - Разумије и наведе одлике трагикомедије; - Уочава и коментарише црни хумор у дјелу; 	<ul style="list-style-type: none"> -Истражи трагичне и комичне елементе и образложи зашто је „Чекајући Годоа“ трагикомедија; - Представи композицију драме; - Води дијалог са наставником и ученицима; - Аргументује своје ставове и изводи закључке; 	<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Припремити уводно предавање о историјском развоју савремене драме, представницима, најзначајнијим дјелима; - Упознати ученике са појмом драме апсурда, драме без класичне драмске радње и истинске психологије јунака; - Образложити функцију двострукости, понављања и њеног утицаја на ритам драме; - Објаснити појам антијунак (безличан, нема прошлост ни будућност, заробљен у садашњост, без духовности); - Организовати рад у пару; - Ученици уочавају одлике драме апсурда; - Понудити ученицима линк гдје могу да погледају филм заснован на Бекетовом комаду (у режији Мајкла Линдсија Хога из 2001. године); https://youtu.be/CaEQMvIR0Zg - Објаснити улогу хумора у дјелима Душана Ковачевића; - Објаснити идеју којом се руководио писац драме (Нпр.: за драму „Маратонци трче почасни круг“ узео је примјер СФРЈ и процес њеног распадања);

				- Након одгледаног филма са ученицима развити дискусију: драмски јунаци у огледалу једног друштвено-историјског поретка.
Интеграција				
<ul style="list-style-type: none"> - Демократија и људска права - Историја 				
Извори				
<ul style="list-style-type: none"> - Уџбеници које је одобрило Министарство просвјете и културе Републике Српске; - Друга стручна и теоријска литература (стручни часописи, приручници, збирке, видео и аудио записи, интернет и сл.). 				
Оцјењивање				
Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.				